

MAGYAR KURIR

Indult Détsből, Pénteken November' 1-ső napján, 1816-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

A' Londoni, *Times* nevű újság, e'képen szoll: — “

„Egy Frantzia országi újságlevélben ilyen tikkely jöve - ki: Az *Augsburgi* újság; melynek neve *Algemeine Zeitung*, kiadá égygyik utolsó levelében azt a' Nyilatkoztatást, melly által a' Frantzia Király a' Szent Szövetségbe belé állott. Ez a' Szövetség az 1815 dik esztendőben Sept. 24-dik napján, a' Frantzia Király' beálló Nyilatkoztatása pedig ugyan azon esztendőben November' 19-dik napján jött - ki Párisban. Ugyan azon mindjárt nevezett Augsburgi újság a' maga ezen folyó esztendőben Oktober 5-dikén költ darabjában, az *Angliai* Régens Princznek ugyan azon *Szent Szövetségbe* való beállásáról szolló Nyilatkoztatását is, mint a' melly az 1815-dik esztendőben Oktober' 6 dikán, a' Régens Princznek *Carltonhousei* palotájában készült volna, kiadá (s kiadták belőlle más újságok is). Ezen tikkelynek a' Régens Princzre mint Angliai Régensre nézve, nintsen semmi fundamentuma, mivelhogy nekük úgy jut eszünkbe, hogy Minister Lord *Castlereagh* a' Parlamentumnak utolsó ülésiben meghatározott módon kinyilatkoztatta, hogy a' Régens Princz a' Szent Szövetségbe nem állhat belé. Egyéberánt megeshetik hogy, mint *Hannoverai* Régens Princz, belé állott.“

A' *Londoni Kurir*, mint Ministeri hangon író újság, meglehető mérges jegyzé-

seket teszen a' Londoni' népnek a' maga Lordmájorja *Wood* eránt viseltető nagy kedvezéséről: — “Már, úgy mond, akár hogy 's mint legyen, elég az a' dologhoz, hogy az Anglus népnek kedves időtöltése a' veszekedőknek nézése. Mind egy neki, akár két *Boxer* (ököllel viaskodók), akár a' Parlamentomnak két tagjai akár két, fogadásból-futó lovak, akár két könyvirók, akár két Lordmájorságra való Candidátusok viaskodjanak egymás ellen. Minthogy éppen most semmi nevezetesebb tárgy nintsen, melly felett viaskodni lehetett volna, tehát mindeneknek szemekiket a' Lordmájorválasztás vonta vala magára, 's az újságírók is ölnyi hosszúságú tikkelyeket adának - ki ezen tárgyról. *Wood* úr, a' Lordmájor, állapotjára vagy sorsára nézve egy *Serfözök*. Megjegyzették, hogy Londonban a' *Serfözök* mind Demokraták (népgondolkodású), vagy a' Ministerekkel ellenkező részen lévő emberek, még pedig azért, hogy mind gazdagok, 's minthogy, mint *Serfözök*, a' főbb társaságokba bé nem illenek, a' néphez tsapják magokat, 's ezeknek kedvetek iparkodnak megnyerni. Így hát nem tsuda, ha egy *Serfözöböl* való Lordmájor, kedveségben van a' nép előtt. Minden seres kantsókat az ő' egészségéért ütnek össze; 's az ivók, az ő' és seres hordói' ditséretével barsogtatják a' levegőt. A' népnek ezen kedvezését könnyű megnyerni; tsak a' nép' hajlandóságának kell hizelkedni, szüntelenül ennek jussairól kell beszélteni, de a' kötelességeit emlegetni soha se' kell, 's ezen

szótskát, szabadság, szüntelenül az ajakain kell az embernek forgatni.“

A' Londoni lakosoknak számos része nagy vendégséget tsinált azon örömeinek kinyilatkoztatására, hogy Woodot ismét Lordmájorrrá neveztethette. Ötet magát is elhívta a' vendégségre. Az ahoz való készületeknek elintézése 50 polgárokból álló biztosságra bízattatott.

A' város házánál nagy pompával tartották Oktober' 8-dikán az ő második versbéli választatásának 's neveztetésének kihirdetetését. A' nép nagy örömeztetést nyilatkoztatott. Wood beszédet intézett a' néphez, 's annak, eránta viselhető hajlandóságát megköszönte, e'képpen beszélt: —

„Bátorsággal erősíthetem, hogy én ezen második versbéli választatást nem kerestem, és hogy az én ditsóságra való vágyódásom ebben telyességgel nem részes. Elmondhatom, hogy én, mint első polgári tisztviselő, soha sem egygyik sem másik politikai részrebajlásnak, vagy előítéletnek, nem hódoltam, 's hozzám soha semmi e'féle részrebajlásbéli politikai ítéletek semmi befolyása nem volt. Valamelly Wighklóbuak tagja soha sem voltam; magamat ez vagy amaz részhez nem tsatoltam. Eugem' sem magas póltzon ülő sem alacsony sorsú emberek réá nem vehettek, hogy polgártársaim boldogsága eránt való gondolkodásomat, abban, a' mi réájok névé hasznosnak lenni látszotr, megváltoztassam. A' tollók való tiszteltetésnek állandósága az az egygyetlenegy megjutalmaztatás, a' mellyet kívánok, és a' melly minden egyéb tiszteletnél betsesebb előttem.“

Nem régen irtuk vala, hogy a' Londoni polgárság egy kéro levelet készített a' Régens Princzhez, a' Parlamentumnak minél-

hamarább lejendő összehívattatása, a' *Sin-Curáknak* eltörlése, 's átaljában az ország jelen való szerentsétlen állapotjának megvilgaltására nézve. A' Magistratus Bell nevü Biróra bízta vala, hogy tudakozná-meg melly napon és orán fogna a' Régens Princznek tettezni ezen kéro levelet, a' thronuson ülve elfogadni. A' nevezett Biró (*Scherif*) tehát ezen gyülesben arról is tudósította végezetre a' népet, hogy mitsoda választ kapott légyen a' réá bizott tudakozásra nézve: — “Én és az én hivatalos társaim (így beszélt Bell), írásban tudósítottuk Lord *Sidmouthot*, azon kéro levelnek, mellyet a' Londoni polgárság' nevében a' Régens Princzhez benyújtani kívánunk, foglalatajáról, 's kértük ötet, hogy tudja-meg ő Királyi Hertzegségének azeránt való akaráját, hogy mikor gondolja, hogy ezen kéro levelet elfogadni méltoztatni fog. A' válasz, mellyet kaptunk, ez: — “A' kéro levél, mellyet beadni akarunk, a' Londoni polgárságnak közönséges gyülesétől való, 's nem annak kiválgatott tagokból álló kissebb gyülesétől: erre nézve ő Lord *Sidmouth* nem tartja köteleésnek lenni magát arra, hogy a' Princzet ezen kéro levelnek elfogadása eránt megkérdesse. A' Princznek Felséges Személye' eleibe való járulásbéli elsőégi jussal, eleitől fogva tsak a' Londoni polgárság' kissebb gyülese, 's az *Oxfordi* és *Cambridgei* Universitások birtak.“ — Én, így folytatja szavait *Bell*, azután személyesen eimentem tudakozódni Lord *Sidmouthoz*, kitől olyan szóval való utasítást kaptam, hogy a' Londoni polgárság nem adattathatja-bé ezt a' kéro levelet küiömben, hanem tsak közönséges audientzia' alkalmatosságával, vagy pedig a' Státustitoknokki Cancellaria által.“

Már most tehát azt kelle még meghatározni ezen gyülesben, hogy miképpen kellessék beadni az említett kéro levelet?

Hun t nevű tag így szollott: Lord *Sidmouth* a' thronusnak és a' nép' szabadságának ellensége; nem hozzá kellett volna menni a' *Scherifeknek*, hanem a' Fő Camerarius-hoz. — *Thomson* nevű tag azt javasolta, hogy adják-bé a' legelső audientzián. Ezt a' Lordmájer is helybe hagyta, 's így lett a' határozás.

A' Angliai újság levelek egy időtől fogva mind a' féle gyűlésekre való megíró levelekkel és hirdetésekkel vagynak tele, a' milyen gyűlések Angliának minden vidékein tartatnak most a' végre, mint mondják, hogy miképpen lehessen a' munka nélkül heverő dolgozókon segíteni.

Az országnak északi vidékeiről írják, hogy ott is sok ilyen gyűlések 's tanátskozáások tartattak az eránt, hogy mitsoda eszközök által lehessen a' közönséges inségen segíteni. A' *Manchesteri* gyűlésben oly végzések tétettek a' *Parlamentum*' mostani állapotja' megváltoztatásának kívánatos voltára nézve, mellyek a' Ministerek ellen való mérgeességek által mindent felyúl haladnak, a' mi Angliában valaha az ilyen nemű környülállások között megszenvedtetett.

Az Oktober' 15-dik napján költ *Timesben* egy levél jött-ki, mellyet egy *Nottinghami* Fabrikás azért küldött ezen újságnak íróihoz, hogy kiadván, terjesszék a' közönség' eleibe azon inségeket, mellyeket a' nevezett városbéli Fabrikások mostanában szenvedni kéntelenítettek: — "Uraságotok, így szoll a' *Nottinghami* tudósító; egészen igazat írtak, mikor azt erőssíték leveleikben, hogy mi ezen városban nem csak egy marok katonaság által is szelleyveretethető salak néptsoportnak, hanem egy oly Biztosságnak vagyunk az üldöztetéseire

kitétetetve, a' melly egy Revoluzió's Gyűlekezetenek minden hatalmaskodása szerint bánik velünk. Egy fárikásnak a' maga napszamos dolgozával való beszélgetését kelene, mikor amaz ezt kifizeti; hallani az Uraknak, hogy városunk' jelenvaló állapotjának valóságos mivoltáról ítéletet tehesse nek. A' Fabrikás úgy néz szembe a' napszamosával mint valami gonoszitévő; ha az említett Biztosság által meghatározott sínmértéktől csak mi kevésben is eltávozik, tudhatja, hogy más nap' reggel egy levelet fog venni, a' melly nem üres fenyegetőzést foglal magában; nem fog 2' vagy 3' éjszaka eltelni benne, hogy legalább két vagy három ezer forintokat érő tulajdonát össze rontották. Estve nem mérészel a' háza' ajtaján kimenni, mert már több Fabrikások tulajdon ajtaik előtt megtámadtattak. Ha valami e'féle tulajdonosnak lakhelye a' várostól messzetsékre van, ezen szerentséltlennek vagyonára éjjelenként a' gonoszok fegyveresen reá rontanak, és azt össze rontják. De hát, ezt kérhetnek az Urak — hol van a' politzia? mit csinálnak a' politziai tisztviselők? hát ez a' Biztosság nem esmérte-tik? — Nem így kell ezen dologról gondolkodni Uraim! Egészen esmeretes ez; esmertetnek ennek minden tagjai; még azt is tudják Előljáróink, hogy melyik éjjel hol fog össze gyűlekezni. Még jobban tsundalkozhatnak pedig az Urak azon; hogy ugyan ez a' Biztosság a' múlt héten nyilvánvaló módon szelleyel küldözte a' városban a' maga Ágenseit 's gyűjtéményt kerestetett össze a' maga szükséges költségeire, 's ennek Ágensei még a' város' szegényei' számára gyűjtögetők előtt bebotsáttattak. A' város felvigyázója azonnal jelentést tett a' főbb tisztikaroknál, de ezek ügyet sem vetettek az ő jelentésére.

Azok, a' kik a' Fabrikáknak 's egyéb műhelyeknek összerontásában foglalatoskodnak, semmit sem dolgoznak; reudescn

kikapják ők a magok fizetéseket a Biztonság' kasszából. *Towle* nevű napszámós, akit nem regen *Leicesterben* halálra ítélték, az utolsó három esztendőnek lefolyta alatt nem szótt tizenkét pár strinfilt (harisnyát). E' szerint egy oly különös *Hatalom* is áll-fenn Angliában, a' melly minden törvényeken trutzol, a' politziával tsúfolkodik, ront, pusztít, és gyilkol, a' nélkül, hogy az e'fele átkozott gonoszságokra valaki tsak ügyet is vetne. Ha tudnák a' gonoszok, hogy én irtam ezt a' levelet, azonnal el kellene távoznom ezen városhol, külömben bizonyosan kivégeznének 24 óra alatt az életből."

Nagyon magokra vonták ezen nyughat-talan emberekkel való bajlódás mellett An-gliában a' közönséges figyelmeteséget még az úgy nevezett *Methodista* Prédikátorok is, a' kik mindenfele képpen ellene dolgoz-nak az úgynevezett Püspökös (*Episcopalis*) vallásnak, melly az Országlószeknek Religiója Angliában. A' múlt Jul. 29 di-kén 's a' következett napokon tartották Lon-donban a' magok felállásoktól fogva 73-dik esztendőbeli *Conferentziáikat* (így nevezik gyűtéseiket). Ezen utóbbi *Conferentziájok-nak* tárgyait nyomtatásban kiadván, innen azt lehet kitanulni, hogy az 6 társaságok mostan, Nagy Britanniában 191,689; Irlandiában 28,542; Frantzia országban 35; Brüsszelben 10; Gibraltárban 63; Sierra Leonában (Afrikában) 129; a' jó remenség' fokán 42; Ceylon szigetén 50; Napnyogo-ti Indiában 18,938, új Skótziaiban 1824, ta-gokat számlál. Azoknak a' *Methodisták-nak* száma tehát, a' kik egyenesen a' *Nagy Britanniai és Irlandiai Conferentziák* alá tartoznak mind egygyütt 241,319-re telnek. Az Amerikaiáknak (az új Skótziaikon kí-vül), külön *Conferentziáik* vannak. Ezek-nek száma 211,165-re telik. Az Ameri-kaikak közt találtaknak 167,978 fejer, és 43,187 fekete vagy Szereisen emberek. Az egész föld' színén lakó *Methodisták'* számát 452,484-re lehet tenni. Az 6 utazó vagy

vándorló Prédikátoraik Nagy Britanniában 725-re, Írlandiában 132-re, a' külső or-szágokonfoglalatoskodók 96 ra, az Ameri-kaik *Conferentziák* alá tartozók pedig 704-re számláltatnak. Tsak a' lefolyt esztendő alatt Nagy Britanniában 10 ezerrel, a' Napnyugoti Indiai szigeteken 100-zal szaporí-tották tagjaik számját: —

„Ez a' társaság, így szöll egy Londoni tudósító, talám tsekélységnek látszhatik len-ni valaki előtt: de azok előtt, kiket An-gliának vagy az 6 Országlószeke Religiója-nak ügye illet, nem tsekélység ez. En-nek a' társaságnak befolyása Angliában ször-nyű nagy; ennek, mint minden *Fanaticus* társaságnak buzgását semmi gyalázat meg nem hűlelitheti, annyival is inkább ki nem ölthatja. Ezek a' *Wesley* által felállított *Methodisták* kik sokkal számosabbak mint különösen vétetve minden *Baptisták*, *Quak-kerék*, *Independensek*, 's egyebek, a' kik már magokat emezekkel hasonlóképpen ösz-szetszattolták, voltak azok a' kik ezen utóbbi időkben a' Német Országi szegénységnek fel-fegittetésére az utóbbi sikeres gyűjteményt tsimálták vala. A' Püspökösök és egyéb Ministeri részen lévők már az előtt meg-próbálták vala ezt a' Németek' felsegitteté-sére való gyűjteményt, de nem vihették tökéletességre. Nem tetsvén a' dolog a' *Methodistáknak*, vagy nem ők lévén az ipar-kodás' kormányozói, 20,000 fontoknak öszszeszedése után félbeszakadt a' jó igyecz-kezet, pedig ekkor még legtűzeseh-ben buzgott nállunk a' Frantzia járomától való megszabaduláou való iparkodás. Az-után a' *Methodisták* nyultak ugyan azon dologhoz, 's nem soká 100,000 font Ster-linget gyűjtöttek öszsze 's osztattak-ki, de tsak barátjaik által, mert másra, ha tsak valami Követségnel való kis hivatalotskában volt is valaki, arra nem bízták a' pénzki-ozlásabéli foglalatosságot. Az a' gyűjte-mény is, melly itt Angliában az idevaló szegénységnek felsegittetésére kezdetett, azért halad oly roszszúl előfelé, hogy a'

Methodista részen lévők nem fogják pártját. Ezek az emberek régen, megköszöntek, ha csak megszenvedtetek is; most engedelmessékedniük kell nekik, ha hasznokat akarjuk venni. Ez a társaság mind buzgó emberekből áll; nem áll ezeknek eső, szél, hideg, éhség és szomjúság ellenek, hogy méréföldeket össze ne tükössanak, csak felekezetiüknek szolgálhassanak. Főbb czélzások az, hogy az Angliai Püspökös Ekklesiát felfordíthassák. Ezen Methodistáktól veszik eredeteket azok a sok Bibliatársaságok is, mellyek már fél Európára kiterjeszkedtek. Itt Angliában nem is titkolják czélzásokat; egy Bibliát adván a paraszt kezibe mint legnagyobb szentséget s tanító mestert, a felét beszélnék neki, hogy ötöt az ő papjai eddig a Bibliáról s annak foglalatjáról nem jól tanították, s nintsen is neki, ha Bibliája van, semmi szüksége a papja tanítására; sőt többre is mennek, minthogy a Biblia mellett írásban egy kis oktatást is adnak neki által, melyben, mint ők szólnak, a mai *Babilonnak* összerontatásáról s az új Jerusalemnak helyreállításáról van szó. Eféle álmódosások által iparkodnak felmelegíteni a község képzelődését. Ennek rossz következményei lehetnek, annyival is inkább, hogy a Methodisták minnyájan prédikálnak, ha akarnak; pedig örömet teslelkszik. Így rosszra fordulhat a Püspökös Ekklesia ügye, ha a kebelibe dugja kezét.

Oktober 15-diken Titkos Tanács tartván a Régens Princznél, meghatározott benne hogy a Parlamentum tanácskozásainak elkezdődése, Januarius 2-dik napjáig elhalasztassék.

Lord *Exmouth* némelyekkel azon tisztek között, kik az ő vezérlése alatt az Algírja ellen való expedízióban jelen voltak, Oktob. 15-dikén a Régens Princznél ebédelt. Ugyan ezen napon fényes ebédet adott az Auszriai Követ *Esterházy Pál* ő Herizegsége a maga *Camdenhusi* fatusi

kastélyában. Jelen voltak ezen vendégségben a Cumberlandi K. Herizeg és Herizegné, az Orosz Követ feleségestül, a Spanyol Követ, Lord Bathurst és Bathurstné, s több más nagyok. Estve egy Frantzia játékot jádztak el ugyan ott némely Dilettánsok (jó kedvből jádzó).

Azt beszéltek ezek az érdemes vitézek, hogy az Anglusok, a Hollandiaikat ide nem számlálván, csak 702 ágyúval tüzeltek az Algírjai szanzokra, ezek ellenben 1000 és egy ágyúval reájók; s hogy az ágyúiakba, a hadi törvényekkel ellenkezőleg, vas szeget, üveg darabokat, s minden egyéb a feleket belé raktak, mellyekkel sok kárt tettek az Anglusoknak. Az ezen verekezésben megöletett Jantsárokat 5000-re, az Arabsokat is 5 vagy 6 ezerre számlálják ezen tisztek, kik közzé az elesett aszszonyok és gyermekek még nintsenek számláltatva. Csak egy Anglus bombi 9 gyermeket ölt meg, kik egy kamarába vonták vala bé magokat.

Szent Ilona szigetéről újabb hírek érkeztek Londonba, a mellyek Augustus 31-dikeig történt dolgokról szólnak. A *Bonaparte* fabáza, mellyet Angliában készítették számára, megérkezett oda; csak a volt híjja, hogy felállítsák. Nagyon örvend neki: de nem gondolják hogy sokáig tartson az öröme, mert most ugyan aítkaú szokott csak jótska kedvet is mutatni. *Sir Hudson Löwvel* negyharagban él. Még a Hatalmasságoknak biztosaik sem voltak nála; mint magános személyeket elbótsátaná magához, hanem mint hivatalos tulajdonságú emberekről nem akar semmit hallani uollok; nem akarja látni is őket.

Lotteriai nyertes. — A *Hluboschi* lotteriai béti 100,000 forintokból álló legnagyobb summa, Győr mellett *Gönyöcz* lakó *Pettenhofer* nevű árcudasnak a hályerte-el.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok

B e t s.

Itt ilyen P a t e n s jöve - ki: —

Mi, *Első Ferentz, etc. etc.*

Hogy a' papirospénz begyűjtetésének eszközeit annál jobban ki lehessen terjeszteni, 's' a' Státus' bitelezőire való különös tekintettel, kiknek állapotjokat mi, mennyiben a' Státus' ereje megengedi, megjobbítani kívánnyuk, következő határozásokat tettünk: —

1) szor. Önként való költsönözés nyitattik ki, a' melybe részszerént intereszes Statusobligatziókat, részszerént közkézen járó papirospénzt kell bétenni. —

2) szor. Az abba való bétételek, az arra fordítató Obligatziók' interesseiknek különböző voltokhoz képpes, következő pontok szerént határozatnak meg: —

a) Egy, 100 forintról való eredeteszereént 6 per Centós Obligatzióhoz, kész papirospénzben, 80 *Bétsi. Bétsü* (W. W.) forintok —

b) Egy, eredeteszereént 5 per Centós 100 forintos Obligatzióhoz, kész papirospénzben 100 B. B. forintok —

c) Egy, eredeteszereént 4 és $\frac{1}{2}$ per Centós 100 forintos Obligatzióhoz, kész papirospénzben 120 B. B. forintok —

d) Egy, eredeteszereént 4 per Centós, 100 forintos Obligatzióhoz, kész papirospénzben 120 B. B. forintok —

e) Egy, eredeteszereént 3 és $\frac{1}{2}$ per Centós, 100 forintos Obligatzióhoz, kész papirospénzben 130 B. B. forintok —

f) Egy, eredeteszereént 3 per Centós, 100 forintról való Obligatzióhoz, kész papirospénzben 140 *Bétsi. Bétsü* forintok, kívánatnak.

3) szor. Minden ilyen mérséklesszerént való bétételeért, 100 Conventziós forintokról való Statusobligatzió adattatik, a' mellyért esztendőnként Conventziós pénzben 5 forint interes fizettetik.

4) szer. Ezen új költsönözésbe, az olyan Obligatzióknak, mellyekért intereszt fizet a' Státus, minden külömbség nélkül minden nemei beadattathatnak, tsak a' következők vétetnek ki: —

a) Az olyan Obligatziók, mellyekért Conventziós pénzvel való intereszt fizet a' Státus.

b) A' Rendek' és város' Domestical-Obligatzióik.

c) Mind azok a' közöseséges adóssági kötelező levelek, a' mellyeknek interessezése azolta különös rendelesek által felbeszakosztatott, vagy annak idejében megszüntetődött.

5) szor. A' bététeződő summákért, 10000, 5000, 1000, 500, és 100 forintokról szolló Obligatziók adattatnak ki, mellyek a' Beadónak nevére szollanak, a' Conventziós pénzben való intereszfizetést illető tartozást fejezik ki, 's az interesznek felvételére igazító *Couponsok* (útasító czédulák) lesznek melléjük tételve.

6) szor. Hogy az ezen költsönözésért való intereszfizetés, örökre bátorságossá tétessék, az esztendőnként fizettetni szükséges interesznek mennyiségeszerént ahöz mérséklett summát fog a' Finantziái Administratzió a' Státusnak Conventziós pénzben begyűlő jövedelmeiből ezen célra kirendelni, a' mellyet a' Státusnak semmi egyéb költségeire nézve nem lehet illetni, különösen administráltatik, 's ezen interezésnek tökéllétes bátorságba lejendő helyezettetéséig, kiszorítólag tsak erre a' célra fordítatik.

7) szer. Ezen funduson kívül fog az intereszfizetésnek bátorságossá tétetésére még egy *Eltörő Fundus* is förmáltatni, melly már még most, az ezen költsönözés által származni fogó Status adósságának egy per Centóbol álló jövedelme felől, bizonyossá tétettetik, 's a' mellynek jövedelmei esz-

tendőként még a béváltatott Obligatziók-
nak interesseik által is nevedekni fognak.

8) szor. Az ezen bétevések útján bé-
folyni fogó papirospénz summák, többé folya-
matba nem bocsáttathatnak, hanem azonnal
keresztül lyukasztatnak, letéttetnek, 's bi-
zonyos időszakaszokban, közönséges száma-
dás mellett, semmivé tettettnek. Haso-
lónak kell történni az ezen költsön adásra
fordítottatott interesés Státus - Obligatziókkal
is, 's ki kell a' Státus' hitelező könyveiből
töröltetniek.

9) szer. Az ezen költsönözést illető
szorosabb határozásokról 's az e' mellett tar-
tatandó minden módokról, különös Circu-
laris Rendelések fognak kiadattatni.

Költ a' mi Fő és lakó városunkban,
Bétsben, Oktobernek 29-dik napján, az
1816-dik esztendőben, Országlásunknak 25-
dik esztendőjében.

~~~~~  
Császár és Király ő Felsege kegyel-  
mesen méltóztatott eddig volt Cs. K. Fő Ce-  
remoniamestert Gróf *Wurmbrand* Valóságos  
Titkos Tanácsost, új Császárnék' ő  
Felsege' Fő Udvarimesterévé, a' *Leopoldiná*  
ő Császári Fő Hertzegasszonyága' eddig  
volt Fő Udvarimesternejét *Lazansky* öz-  
vegy Grofnét pedig, ugyantsak Császárnék'  
ő Felsege' Fő Udvarimesternejévé nevezni.

Méltóságos Nagy-*Ajtai Cserey Farkas*  
*Josef* úr, Cs. K. Camerarius és Májor ő  
Nagysága, hazafüi jó indulatja által buzdít-  
tatván, a' maga *Kraszna* i jóságában a'  
*Kraszna* vize mellett épült három kövű ga-  
bonaöriő malomának, minden szombaton  
minden féle gabonából héjövő vámját, az  
1817-dik esztendő' November' hónapjának  
21-dik napjától fogva számlálván örök idő-  
kre a' *Benyórszky* és *Splényi* Gyalog Rege-  
mentbéli gyermekek' nevelő házának aján-  
dékotta, oly módon, hogy ez a' vámjöve-  
delem két egyenlő részekben, a' szerént  
mint azt az Erdélyben lévő Katona Kormá-  
nyóságok a' nevendékeknek és a' katonai szol-

gálatnak javával legjobban megegygyező-  
leg, meghatározni fogja, ezen két nevelő  
házakra fordíttassék. Ő Cs. K. Felsege, az  
Udvari Hadi Cancellariának ezen hazafüi  
szép áldozatrol tett tudósítását vévén, méltó-  
ztatott a' maga azzal való Felseges meg-  
elégedését, a' Májor Urnak tudtára adatui.

Az itt *Bétsben* a' múlt Aug. 14-dik  
napján meghalálozott Udvari Agens *Vitéz*  
*Josef* úr, telyes hatalmat adott vala nagy  
méltóságú Gróf *Festetics György* ur ő Ex-  
cellentziájának és Tek. Szüts István Udvari  
Agons Urnak (kiknek utólsó akarati' vég-  
rehajtását is ajánlotta) arra, hogy hátra-  
kagyott vagyonából némelly *religiosa* és *lit-  
teraria fundatziókat* tegyenek. Ebezkep-  
pest hátramaradott vagyonának szoros szám-  
bavaló vétettetése után az itt következő,  
mind egygyütt 16,100 V. Cz. forintokra te-  
lő summák határozottak a' Reformata Ek-  
klesiak' és iskolák' Sámára: —

A' *Debrétzeni*, *Pataki*, és Pápai Col-  
legiumoknak különkülön 2000, egygyütt  
6000; a' *Kolostvári*nak 1000; a' *Csurgói* os-  
kolának 1000; a' *Dobozeni*, *Pataki*, és  
*Pápai* Tanulóknak, kik külső Univerzitá-  
sokra mennek, úti passusaik' expediáltatá-  
sára 1000; a' Magyar Nemzeti Múzeumnak  
1000; azon munkáknak kinyomtatattására,  
mellyek *Magyar* és *Erdély* országoknak lei-  
rattatását akar melly tekintetben illethatik  
1000; Professor *Márton Josef* Urnak, Ma-  
gyar, Déák, és Német Lexiconjából 6 ár-  
kusoknak kinyomtatattására 900; annak, a'  
ki Magyar országról és Erdélyről legjobb  
Geographiát fog készíteni 100; a' *Pesti* Re-  
formatum templomnak 2000; a' *Bétsinck*  
1000; a' *Keszthelyi Georgionban* egy Re-  
formatus nevendéknek 1000, Forintok.

~~~~~  
Magyar Ország' Fő Katona Kormányo-
zó Generálissa *Ferdinandus* ő Kir. Fő Her-
tzege, a' lesfolyt Oktober' 26-dikán az
örző seregek megmustralására 's a' katona
minden intézeteknek megüzegetésére *Pu-*

sönybe érkezvén, onnét 27-dikben Béts felé vette útját.

Budán kimúlt életének 74-dik esztendőjében a' világhól Oktober' 22-dikén éjtzaka, Cs. K. Feldmarschal-Lajnant 's az 1815-dik esztendő Májusának 6 dik napjától fogva Vár-Kommandans Báró *Dann* Josef Ur, a' Maria Theresia Katonai Rendjének Rittere, az Austriai Cs. Leopold Rendnek 's a' Bavariai Maxim. Josef Katona Rendjének Kommandátora.

P e s t e n.

A' Nemzeti - Gazda' kiadójánál, Bálványúttán, 195-dik szám alatt, az Ürmenyi Házban, találtatnak e' következő *Eladó Könyvek*, a' Könyvárosok' részére némely része 15, más része 20 per Cento engedelemmel (Rabattal).

A' Föld' mathematica leírása, a' Világ' Akkotmányával egygyütt; Szerzője *Katona Mihály*. . . 3 fl. — kr.
 A' Szőlőművelésről, 'sat. I. és II. Darab. *Fábian József* . . . 12 — —
 Időprófeta, 2-dik Kiadás, 1816; *Pethe* . . . — 45 —
 Praktische Anleitung zum zweckmässigen Anbau der Runkelrüben: *Pethe* . . . — 48 —
 Az Emlősállatok' Természethistóriája, teljes Munka: *Pethe* . . . 6 — 30 —
 Ehhez tartozó 49 Képestáblák, természeti színekkel . . . 14 — 42 —
 Ugyan ezek feketén . . . 9 — 48 —
 Méhtenyésztetés, 2-dik Kiadás, a' Lengyel-méhészéssel bővítve, és a' Méhser - készítés, 1816. *Pethe* 2 — —
 Pallérozott Mezei Gazdaság, II. Dar. *Pethe* . . . 5 — 30 —

Ugyanaz, — III. Dar. *Pethe* 6 — — —
 Jegyzés: Az I. Daraból találni még Eggenberger és Kiss Istvánné Könyvárosoknál . . . 7 — — —
 Hollandiai Magyar Biblia, mappákkal és Homloktáblával egygyütt 8 — — —
 Szép Kis 'Sóltár, kötetlen . . . — 36 —
 Ugyan az, bekötve, tokkal egygyütt . . . 1 — 30 —
 Baromorvoskönyv . . . 2 — 45 —
 Nemzeti-Gazda, utolsó $\frac{1}{2}$ eszt. 1814. 5 fl. — — —
 Ugyanaz, első $\frac{1}{2}$ eszt. 1815. 6 — — —
 Ugyanaz, utolsó $\frac{1}{2}$ eszt. 1815. 5 — — —
 Ugyanaz, első $\frac{1}{2}$ eszt. 1816. 6 — — —
 Magyar Mathesis I és II. Darab *Pethe*. . . 10 — — —

Barom-és Lótenyésztetés röviden, bekötve . . . 1 — — —
 Szarvasmarha - tenyésztetés, bekötve . . . 2 — 30 —
 Juhtenyésztetés, bekötve . . . 2 — 45 —
 Pestis ellen Óltalom, *Pethe* . . . — 15 —
 Davy' Földmiv. Kimia, *Pethe* 7 — — —
 Ugyan az, posta-papíroson 9 — — —
 Ugyan az, Erdélyhól megázva visszakérült, de olvasható 3 — — —
 Ámerikának haszonnal mulattató esmértetése; *Horváth 'Sigmund* 2 — — —
 Ars Oratoria, etc. Tom. I. II. *Johan, Szép, Prof.* . . . 3 — — —
 Exercitationes Scholast. Idem . . . — 20 —

Jegyzés: Több is kerül oda Pesti Leopoldvásárra; mellyek utóbb fognak kibírdettetni. — Eladó Bibliothekák is érkeztek meg, némely meghólt Tudósok' Maradékától; mellyeknek Kótyavetyén leendő eladattatásokról idővel fog jelentés tétetni.

Okt. 29-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótézdulában 329 $\frac{1}{4}$ forintot, — egy Császári aranyért — fl. — kr. — egy Hollandus Aranyért — fl. — kr.
 Okt. 30-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótézdulában 317 $\frac{1}{3}$ forintot, — egy Császári aranyért — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért — fl. — kr.
 Okt. 31-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótézdulában 317 $\frac{5}{8}$ forintot. — egy Császári aranyért. — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért — fl. — kr. adtak —
 A' marhahusnak fontja Novemberre, Bétsben 24 krajtzárra határozatott.